

Teologi i nya rum

Nya husets invigning, 14 november 2015

Nya rum. Det är vad vi idag får vara med om att inviga, tacka Gud för och be för. Allt helgas genom Guds ord och bön.

Att dessa rum nu blir fyllda av teologi, att Guds ord på detta sätt får göra sitt inträde i dessa konkreta, yttre rum – det beror på att Guds ord tidigare har kommit in i *inre rum*. Det har gått in i hjärtats rum. *Guds ord i det inre rummet bereder väg för Guds ords väg in i det yttre rummet.*

Så har det varit genom hela kyrkans historia när man har uppfört kyrkobyggnader. När Guds ord finns i det inre rummet – då kommer det en hunger efter att höra mer av Herrens ord, efter att bedja och sjunga tillsammans med andra, efter att få ta emot Herrens heliga nattvard. Och så har det byggts kyrkor i missionsländer. Man har ställt sig själv och sin förmåga, sina ägodelar till förfogande för detta: att Guds ord i det inre rummet ska få en plats också i det yttre rummet tillsammans med andra. Ser vi på vårt sammanhang, så är detta en dag att minnas

alla dem som under snart 100 år har bett och gett och gjort Peter Isaac Béens Utbildningsstiftelse till vad den idag är. Det har funnits hjärtan med ett rum för Gud och hans ord, och det satsades därför på utbildning, att Guds ord skulle bli förkunnat, att det skulle gå ut till andra. Det är en dag att också minnas alla som idag stöder FFG. Förebedjare och understödjare är medarbetare.

Guds ord i nya rum. Det kan sättas som rubrik över hela kyrkans expansion genom historien. Guds ord i nya rum: in i hjärtats rum och sedan i yttre rum. Det finns ett speciellt uttryck som återkommer flera gånger i Apostlagärningarna: ”Guds ord hade framgång” (Apg 6:7, 12:24, 19:20). Det sägs inte att den kristna församlingen hade ett framgångsrikt arbete. Nej: Guds ord hade framgång, vilket anger det djupare skeendet i det som hände.

Guds ord har gått in i nya rum, i betydelsen ”nya kulturer” ända från den dag det gick vidare från Jerusalem till Samarien och vidare i alla väderstreck.

Till Norden har det kommit; från att först ha nått romarrikets inre delar och den hellenistiska kulturen, till germanska stammar, till vikingar i Norden. Bibelns budskap är ett och detsamma i alla tider, i alla kulturer, men det har gestaltats olika i dessa olika rum. Det är så med Bibelns budskap, att i vissa miljöer träder vissa drag fram som man tidigare inte hade sett eller tänkt på. Den kristna tron har jämförts med en diamant som gnistrar och lyser när den kommer in i nytt ljus. Ett exempel på drag som strålar fram: När missionärer kommer till buddhistiska och hinduiska miljöer visar det sig att individen och individualiteten inte har värdesatts där – den ska helst utplånas likt en droppe som når havet. Och plötsligt förstår man Psaltaren på ett nytt sätt med dess starka jag-du-tilltal. "Du har skapat mig." "Jag tackar dig." Vidare kommer Bibelns starka betoning av skapelsen överhuvudtaget i ny belysning. Ett tema som man kanske trodde

var allmänmänskligt och självklart visar sig vara karakteristiskt för kristen tro. Den kristna tron är som en diamant som man kan vända på och ljuset bryts på nya sätt. Men det är en och samma tro, som en gång för alla har överlämnats till de heliga (Jud v. 3). Det ska inte vara "Ny teologi i nya rum", inte heller "Ny teologi i gamla rum", men "Teologi i nya rum". Teologi är Skriftutläggning. Teologiskt arbete är att sätta det en gång för alla givna i relation till tiden man lever i. Liksom det inte går att läsa upp samma predikningar hela tiden, så kan heller inte den teologiska undervisningen vara densamma hela tiden. Det måste ske ett oavbrutet kalibrerande av den i relation till det nya rummets miljö. Hur kan Guds ord talas in i detta nya rum?

Så vet vi ju att Sverige idag är ett nytt rum – med nya uppgifter. Inte minst har islams nya närvaro gjort att den kristna tron kommer i nytt ljus. Islam gör att lära efter lära behöver arbetas igenom på nytt.

Kristendomen tjänar på att jämföras med andra religioner. Den tål det, eftersom den är sanningen. Och ofta gör kontrasten att den blir tydligare och strålar än vackrare.

Så går det en väg från *inre* rum till *yttre* rum. Men nu ska vi också tänka på hur det går i andra riktningen, Guds ord i det yttre rummet till Guds ord till det inre rummet. Det yttre rummet behövs för det inre rummet. Guds ord i det yttre rummet till Guds ord kommer till oss utifrån, som ett *verbum externum*, ett yttre ord. Genom att det finns yttre rum, där Guds ord får ljuda, så kan det skapas inre rum, i hjärtat. Guds ord väcker och förnyar tron, får den att växa och mogna hos studenter – som går ut för att bli Guds ords tjänare.

Det inre rummet skapar det yttre. Det yttre rummet skapar det inre. Ty bakom dem båda står *Guds ord*, genom vilket Gud ger Ande, kraft och liv.

Teologi i nya rum. När vi tänker på människor som inte har nåtts av evangelium, på kulturer såsom rum vilka är så fyllda med allt annat, att Guds ord inte får plats, då kan uppdraget verka omöjligt. Det kan tyckas som om Guds ord är något ute i periferin. Men det är viktigt att ta sakerna i rätt ordning. Det är viktigt att tänka igenom förhållandet mellan Guds ord och rummet. Låt oss börja från början. I begynnelsen var ... – inte ”rummet”. I begynnelsen var Ordet.

I och genom Ordet skapades allt. I Ordet skapades rum och tid. Gud sade och det blev till, han bjöd och det stod där. Guds ord skapar rum – rummet är en gåva. I rummet skapar så Gud liv: havets alla levande varelser, himlens fåglar, markens djur och människan.

Sådant är Guds ord: det ger liv, det skapar utrymme. Och *rummet är en gåva*. Guds skapar-ord i 1 Mos 1 står naturligtvis i en egen kategori – det

"Sådant är Guds ord: det ger liv, det skapar utrymme. Och rummet är en gåva."

är annorlunda än andra ord. Men samtidigt som vi skiljer skaparordet från andra ord, ska vi hålla samman Guds skaparord och mänskliga ord. Gud är en talande Gud: Han framsäger verkligheten – han bär allt med sitt ord (Heb 1). Samtidigt är han en Gud som talar mänskligt språk. Profeter blev sända och genom dem nås folket av ett oerhört anspråk: *Så säger Herren*. Israels Gud är en talande Gud medan alla avgudar är stumma.

Hur kan vi då hålla samman Guds skapartal med mänskligt tal? Gud har valt ut ord i mänskligt språk för att evangelium ska kunna förkunnas. När det kommer till *evangeliets* tilltal, så skildras det i Bibeln på ett sätt som kommer nära skildringen av Guds skaparord. Gud skapar nytt genom Jesu och apostlarnas ord. Han föder till liv genom evangeliets ord.

Även i andra språksammanhang har vi anledning att reflektera över sambandet mellan mänskligt språk och Gud som en talande Gud. Många tänker sig språket som endast en beskrivning av den verklighet som finns till. Språket kan ibland ses som ett *tillägg* till verkligheten och inte en del av den. Men när vi går djupare och tänker på hur vi uppfattar och ordnar och strukturerar verkligheten, så sker det med språkets hjälp. Språket är med och formar verkligheten på många olika sätt.

Vår värld och vår tillvaro är i grund och botten språklig. Den är s.a.s. genomvävd av språk. Vi tar emot världen, vi uppfattar den genom språk, vilket är en förunderlig Guds skapelse. Gud har placerat människan i världen och i språket.

När därför evangeliet om Jesus Kristus kommer, så kommer det inte som ett obegripligt budskap utan som något som slår an strängar i djupet av människan. Hon är tilltalad av sin Gud.

Människan kan dock göra sig hård för detta: Jesus kom till sitt eget men hans egna tog inte emot honom. ”Ordet blev motsagt, Guds skapelseord.”

Därför finns det många öde rum, kalla rum, rum där tomhet och förtvivlan råder. Men också rum fyllda av allt vad denna världen kan ge, så fyllda att det inte finns plats, inte tid till att höra Ordet från Skaparen. Men Gud lämnade inte sin värld tom och öde. Ordet blev kött och tog sin boning ibland oss. Ordet går ut som frälsningens ord. Så kan det sägas i Apg, att ”Guds ord hade framgång”. Den som har tagit emot ordet i tro, får också existentiellt erfara hur *rum* är en gåva. Motsatsen är trångmål, att vara trängd, att inte ha plats. Psalmisten beskriver i Ps 4:2 denna upplevelse: ”Du som i trångmål skaffar mig rum” (Ps 4:2, jfr Ps 18:37).

När vi läser och ber med Psaltaren så handlar det inte om främmande ord. Det är ord som överensstämmer med skapelsens grundstruktur, som förmedlar liv till den som läser, och får oss att se världen på nytt, med nya ögon. Vi får hjälp att se världen som gåva, men också vad som är skevt i den och vad som är vår uppgift. När Skriftens ord om Kristus läses och förkunnas är det som att de vackra grundackorden från världens skapelse ljuder på nytt. Skriftens ord är ett frälsningens ord. Det handlar inte om frälsning från skapelsen utan om skapelsens fullbordan.

Att Guds ord ska få finnas på denna plats, i dessa FFG:s nya rum, det står inte i någon människas makt. En människa kan sig inget ta om det inte blir givet från himmelen (Joh 3:27). Det gäller även en teologisk institution. Därför blir det ett böneämne, som vi hoppas blir lagt på mångas hjärtan, att Guds ord ska få ljuda rent och klart i dessa rum. Därför blir det ett böneämne att Gud ska kalla studenter, lärare och understödjare. Vi tackar idag Gud för vad han har gjort fram till denna dag, och vi ber att hans namn ska bli helgat, att hans rike ska komma och att hans vilja ska ske i dessa nya rum.

Torbjörn Johansson